

Supplerende idéoplæg: Indkaldelse af idéer og forslag til afgrænsning af

Miljøkonsekvens- rapport for ny opgra- deret lagerfacilitet på Risø (NOL)

Hvad er en miljøkonsekvensrapport?

Projekter, der må antages at kunne påvirke miljøet væsentligt kan kun realiseres på baggrund af en omfattende vurdering af konsekvenserne for miljøet. Vurderingen skal påvise, beskrive og vurdere projektets væsentlige direkte og indirekte virkning på:

- Befolkningen og menneskers sundhed
- Den biologiske mangfoldighed, med særlig vægt på arter og naturtyper, der er beskyttede
- Jordarealer, jordbund, vand, luft og klima
- Materielle goder, kulturarv og landskab
- Større menneske- eller naturskabte katastroferisici og ulykker
- Ressourceeffektivitet Samt samspillet mellem disse faktorer.

Miljøvurderingen bygger på en miljøkonsekvensrapport, som bygeherre skal fremlægge¹. Inden miljøkonsekvensrapporten bliver udarbejdet, indkaldes ideer og forslag til miljøkonsekvensrapportens indhold. Formålet er at borgere, virksomheder og andre interessenter, der kan blive berørt af projektet, får mulighed for at stille spørgsmål og komme med input til miljøkonsekvensrapportens indhold.

Det kan f.eks. være idéer til, hvilke miljøpåvirkninger der skal tillægges særlig vægt i vurderingen, og det kan være forslag om alternativer til projektet eller dets placering.

Miljøkonsekvensrapporten skal give en samlet beskrivelse af projektet og dets miljøkonsekvenser, som kan danne grundlag for en offentlig debat, såvel som miljømyndighedens endelige beslutning om, hvorvidt der kan gives tilladelse til projektet.

Miljøstyrelsen gennemgår miljøkonsekvensrapporten. Rapporten vil, sammen med eventuelle supplerende oplysninger fra bygherre og udkast til tilladelser, blive offentligt fremlagt i minimum 8 uger. Her bliver der igen mulighed for at sende bemærkninger til Miljøstyrelsen. På baggrund af de indkomne bemærkninger og konklusionerne i miljøvurderingen, vil Miljøstyrelsen afgøre om der kan udstedes tilladelse til det ansøgte projekt.

Denne supplerende indkaldelse af ideer og forslag til afgræsning af miljøkonsekvensrapporten for projektet, "Ny opgraderet lagerfacilitet på Risø", skyldes, at projektet siden første høring i december 2019, er blevet konkretiseret og har ændret karakter i et omfang, så ideoplægget sendes i fornyet høring.

Læs mere om miljøvurderinger på:

<https://mst.dk/erhverv/rig-natur/miljoevurdering>

¹ Gælder for projekter omfattet af § 15 i miljøvurderingsloven med tilhørende bekendtgørelse. Miljøministeriets lovebekendtgørelse LBK nr 4 af 03/01/2023 af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) og BEK nr 806 af 14/06/2023 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter

Indhold

1. Ny opgraderet lagerfacilitet (NOL) på Risø	4
1.1 Indledning og baggrund for projektet	4
1.2 Hvad går projektet ud på	5
1.3 Myndighedsbehandling	6
1.3.1 Plangrundlag	6
1.3.2 Øvrige tilladelser	7
1.4 Tidsplan	7
2. Projektets miljøpåvirkninger	8
2.1 Påvirkning fra støj og trafik	8
2.2 Påvirkning fra luft og lys	8
2.3 Påvirkning af jord, grundvand og overfladevand	8
2.4 Påvirkning af landskab/kulturarv	9
2.5 Påvirkning af Natura 2000-områder, bilag IV-arter og §3-natur	10
2.6 Klima og store ulykker/risiko	10
2.7 Affald	10
2.8 Kumulative påvirkninger	10
3. Alternativer	11
4 Sådan får du indflydelse	12
4.1 Hvordan giver du din mening til kende?	12
4.2 Den videre proces	12

1. Ny opgraderet lagerfacilitet (NOL) på Risø

Miljøstyrelsen har i december 2019 udsendt ideoplæg for ny opgraderet lagerfacilitet på Risø (NOL). Efterfølgende er projektet blevet modnet og i den proces konkretiseret yderligere. Det betyder, at projektet nu fremstår ændret på en række områder, f. eks. skal der nu etableres to lagerhaller mod tidligere én, og Miljøstyrelsen har derfor besluttet at udsende en supplerende 1. høring for indkaldelse af ideer og forslag til projektet.

1.1 Indledning og baggrund for projektet

På Risø foregår i dag en dekommissionering af de bygninger, anlæg og arealer, som har været anvendt til eller været berørt af nuklear forskning eller udvikling. I forbindelse med dekommissioneringen sker der en nedrivning af de nukleare anlæg og en midlertidig oplagring af de radioaktive materialer. Bygninger, anlæg og arealer, som er kontamineret (forurenede med radioaktivitet) skal efter endt dekommissionering kunne frigives som såkaldt "green field". Det betyder, at bygninger, anlæg og arealer er renset til et niveau, så de frit kan bruges til andre formål uden radiologiske restriktioner. Dekommissioneringen varetages af Dansk Dekommissionering (DD), som er en statslig virksomhed under Uddannelses- og Forskningsministeriet (UFM).

Selve dekommissioneringen er omfattet af et regionplantillæg med en tilhørende VVM for dekommissionering af Risø's nukleare anlæg, som Hovedstadens Udviklingsråd udarbejdede i 2003 (HUR-VVM).

Med Folketingsbeslutning B90 om en langsigtet løsning for Danmarks radioaktive affald, vedtaget den 15. maj 2018, er det besluttet, at Dansk Dekommissionering frem til 2073 skal modtage, håndtere og opbevare radioaktivt affald på Risø. Udover at håndtere affaldet fra de 60 års forskning på Risø og ovenfor nævnte dekommissionering, råder DD over Danmarks eneste modtagestation for radioaktivt affald, som alle landets brugere af radioaktive kilder er forpligtede til at benytte. Hospitaler, laboratorier, undervisningssektoren og industrien afleverer årligt ca. 6-8 m³ affald.

Det radioaktive affald, der skal opbevares, består af:

- Metalskrot og beton fra nedbrydning af de nukleare anlæg
- Driftsaffald som handsker, arbejdstøj, afdækningsplast, kanyler m.v.
- Kilder fra eksterne brugere (fx svage kilder fra røgalarmere og kraftige kilder fra hospitalers blodbestrålingsanlæg)
- Bitumen (koncentrat fra destillation af vand med radioaktive partikler i)
- Tailings (affaldsprodukt fra uran-udvindingsforsøg)
- En mindre mængde – 233 kg – primært affald fra forsøg med bestrålet brændsel
- Ca 3.700 ton uranmalm

Uranmalmen er tidligere klassificeret som potentielt affald, men det undersøges stadigvæk om der er mulighed for at anvende det som en ressource. Såfremt der ikke findes anvendelse for malmen, skal den opbevares i lageret.

Der modtages ikke længere NORM affald på Risø, som er affald med naturligt forekommende radioaktivt materiale. Tidligere er der modtaget mindre mængder NORM-affald, som nu står pakket i containere og tromler i et særskilt afsnit på DD's lager for lavaktivt affald. I første omgang skal NORM-affaldet flyttes til det nye lager, men hvad der skal ske på længere sigt med NORM-affaldet, afventer en national NORM-strategi.

Senest i 2073 skal affaldet i henhold til Folketingsbeslutning være overført til slutdepot. Det er ved tidligere undersøgelser konkluderet, at de geologiske forhold på Risø betyder, at området ikke er egnet til slutdeponering.

De eksisterende lagre på Risø er ikke velegnede og har ikke tilstrækkelig kapacitet til at rumme alt affald, der skal oplagres frem til senest 2073. Der er derfor behov for at kunne etablere en ny opgraderet lagerfacilitet. Den nye lagerfacilitet ønskes af hensyn til den fremtidige drift etableret i tæt tilknytning til de øvrige funktioner som indgår i modtagelse, behandling og håndtering af affaldet indtil de dekommissioneres som det sidste, i overensstemmelse med HUR-VVM.

Den kommende miljøkonsekvensrapport vil omfatte etablering af ny opgraderet lagerfacilitet (NOL), flytning af affaldet til NOL og nedrivning af bygninger, for at skabe plads til lagerfaciliteten.

Det eksisterende renseanlæg er etableret før VVM-direktivet og har ikke været en del af HUR-VVM om dekommissionering. Driften af NOL vil ikke have indflydelse på driften af renseanlægget, som er lovligt etableret. Renseanlægget er derfor ikke en del af NOL-projektet.

Forud for en slutdeponering af det radioaktive affald skal der etableres en ny modtage- og håndteringsfacilitet til karakterisering, pakning m.v. af affaldet. Der er indenfor projektområdet afsat plads til disse nye faciliteter. Der udestår på nuværende tidspunkt planlægning af metoder, udstyr m.v., samt hvilke krav den nye håndteringsfacilitet skal opfylde. På nuværende tidspunkt, foreligger der således ikke et konkret projekt for etablering af ny håndteringsfacilitet, hvorfor det ikke er en del af miljøkonsekvensvurderingen for nærværende projekt.

1.2 Hvad går projektet ud på

Projektet omfatter etablering af Ny Opgraderet Lagerfacilitet (NOL), i medfør af Folketingsbeslutning B90, og flytning af affaldet til de to lagerhaller der udgør NOL. Desuden omfatter projektet nedrivning af fritmålte bygninger for at skabe plads til lagerfaciliteterne.

De eksisterende nukleare anlæg på området dekommissioneres frem til ca. 2030, og er omfattet af HUR-VVM. Idet de nye lagerfaciliteter skal kunne tages i brug fra 2028, indskrænker de igangværende aktiviteter mulighederne for placering af lagerfaciliteten. Området, hvor lagerfaciliteten skal etableres, ligger yderst på Risø-halvøen, hvor DD's øvrige aktiviteter er lokaliseret. DD har undersøgt forskellige placeringsmuligheder på Risø-halvøen, men har vurderet, at den udpegede lokalitet vil være den bedst egnede, fordi den ligger i tæt tilknytning til bygninger, der indgår i de igangværende dekommissioneringsaktiviteter.

En ny opgraderet lagerfacilitet (NOL) skal rumme det eksisterende radioaktive affald på Risø samt nyt radioaktivt affald fra det danske samfund, med undtagelse af eksternt NORM-affald. Lagerfaciliteterne vil bestå af tre bygninger: Hovedlager, Uopvarmet Lager og Portvagt. Hovedlageret vil beslaglægge et areal på ca. 11.000 m² og blive ca. 16,5 m højt. Uopvarmet lager vil beslaglægge et areal på ca. 1.300 m² og blive ca. 14 m højt. Portvagten vil beslaglægge et areal på ca. 200 m² og blive ca. 5 m høj.

I Uopvarmet Lager vil tailingsprodukter blive opbevaret, mens resten af affaldet vil blive opbevaret i hovedlageret.

Bygningerne sikres mod fremtidigt højvande og stormflod. Af den grund planlægges lagrene etableret med gulv beliggende mindst 4 meter over havoverfladen. Bygningernes udformning vil blive arkitektonisk bearbejdet, således at den visuelle påvirkning begrænses i det omfang, det er muligt uden, at der gives køb på de sikkerhedsmæssige, tekniske og driftsmæssige krav til bygningen.

I forbindelse med projektet vil der blive behov for at fælde eksisterende træer og bevoksning på arealet. Omkring NOL etableres et sikkerhedshegn samt port og adgangskontrol.

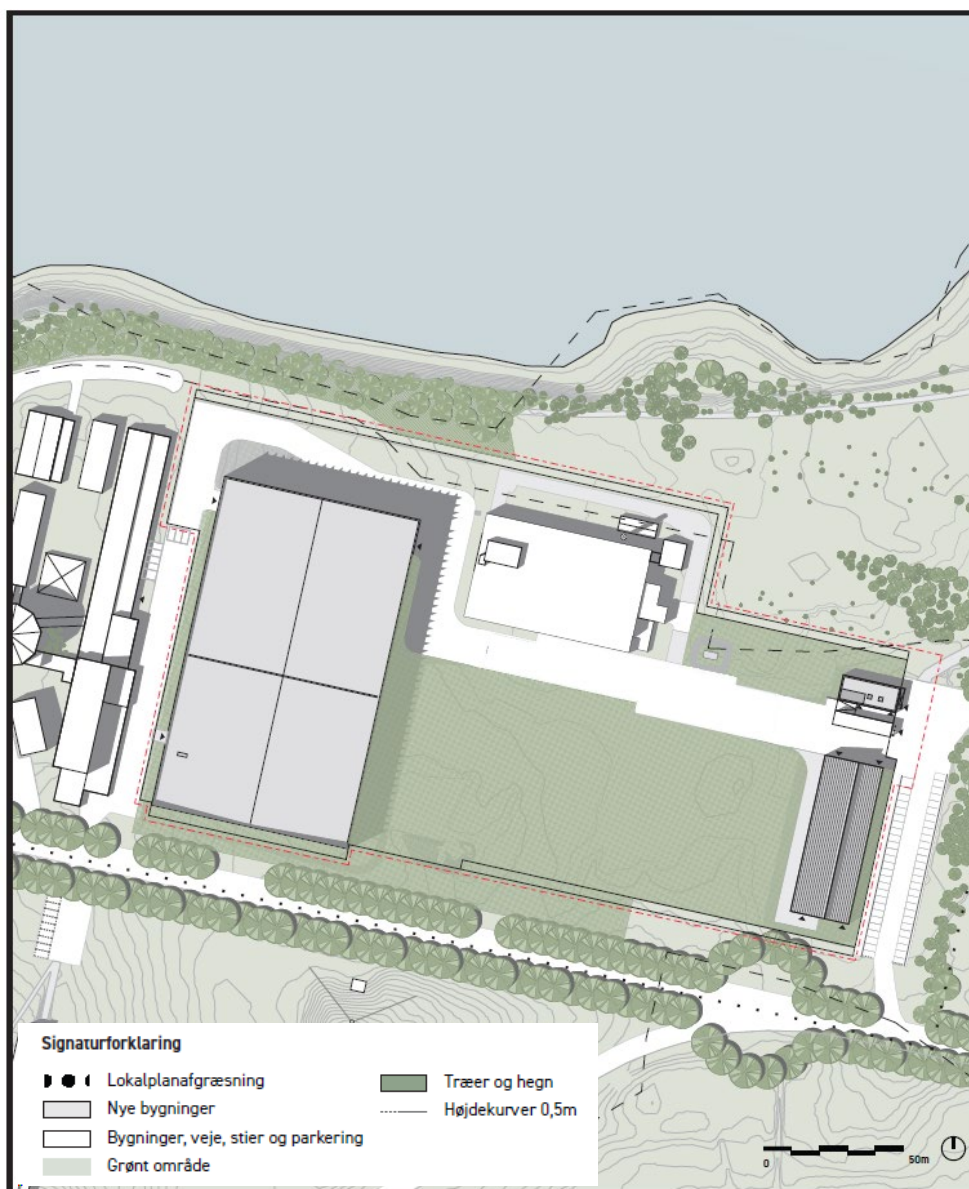
Der ændres ikke på eksisterende adgangsforhold til området, dvs. at der ikke er offentlig adgang.

1.3 Myndighedsbehandling

1.3.1 Plangrundlag

Området ligger på den vestlige del af Risø i Roskilde Kommune, i daglig tale kaldet "ø-delen". Projektområdet omfatter den del af området som ligger vest for Tværvej 8 (vejen til renseanlægget) og nord for alleen, se figur 1. Området udgør en del af matr.nr. 61a, Veddelev By, Himmelev.

Området er beliggende i byzone.

Figur 1 Oversigt over projektområdet for den nye opgraderede lagerfacilitet

Projektet er omfattet af Kommuneplan 2016 for Roskilde Kommune og af Partiel Byplanvedtægt nr. 45 fra 1977. Roskilde Kommune er myndighed for kommuneplan og lokalplan og har vurderet, at det er nødvendigt at ændre kommuneplanens bestemmelser således, at hovedlagret og uopvarmet lager kan opføres i henholdsvis ca. 18 m og 15 m højde

over terræn, og at der skal udarbejdes en lokalplan. Det nye plangrundlag udarbejdes af Roskilde Kommune sammen med en miljøvurdering af planerne parallelt med miljøkonsekvensvurderingen af projektet.

Risø-halvøen er omfattet af bl.a. Vandområdedistrikt Sjælland og hovedvandopland 2.2 Isefjord og Roskilde Fjord samt Natura 2000-området nr. 136 Roskilde Fjord og Jægerspris Nordskov.

Projektområdet grænser op til Nationalpark Skjoldungernes Land.

1.3 2 Øvrige tilladelser

Sundhedsstyrelsen og Beredskabsstyrelsen udgør tilsammen de nukleare tilsynsmyndigheder, som har udstedt Betingelser for Drift og Afvikling for de eksisterende nukleare anlæg på Risø. Strålebeskyttelse i Sundhedsstyrelsen (SIS) og Beredskabsstyrelsen tilser, at arbejdet foregår på en sikkerhedsmæssig forsvarlig måde vedrørende strålebeskyttelse og sikringsforhold. For NOL skal de nukleare tilsynsmyndigheder godkende en sikkerhedsrapport og sikkerhedsvurdering af projektet og godkende anlægget, inden det idriftsættes.

Roskilde Kommune er miljømyndighed for Risø i øvrigt, herunder i forhold til meddelelse af f.eks. udledningstilladelser efter miljøbeskyttelsesloven og § 3-dispensationer efter Naturbeskyttelsesloven.

Roskilde Kommune er således myndighed for de udledningstilladelser, der forventes skal meddeles i forbindelse med projektet.

1.4 Tidsplan

Forventet ibrugtagning af ny opgraderet lagerfacilitet er 2028. Det er derfor planen at gennemføre miljøkonsekvensvurderingen i løbet af 2023 - 2025 parallelt med, at det nødvendige plangrundlag (kommuneplantillæg og lokalplan) tilvejebringes. I 2025-2028 forventes byggeriet opført. Herefter vil affaldet kunne flyttes til NOL.

2. Projektets miljøpåvirkninger

De potentielle miljøpåvirkninger vil blive belyst i miljøkonsekvensvurderingen, herunder særligt nedenstående miljøemner for de aktiviteter, som Miljøstyrelsen er miljøvurderingsmyndighed for. Det vil desuden blive vurderet, om der skal indgå yderligere emner, som fremkommer i forbindelse med idéfasen. Påvirkningerne skal beskrives i anlægs- og driftsfase, hvis en væsentlig påvirkning ikke kan udelukkes.

2.1 Påvirkning fra støj og trafik

Der vil kunne forekomme støj og vibrationer i forbindelse med nedrivning af eksisterende bygninger og etableringen af NOL (herunder fra pilotering).

Omfanget af støj fra lastbilkørsel ved byggeri af NOL, flytning af affald til NOL og nedrivning af eksisterende bygninger er anslået til ca. 30-40 lastbilkørsler pr time i spidsperioder.

Den potentielle påvirkning af støj, vibrationer og trafik i anlægsfasen vil blive undersøgt og belyst i miljøkonsekvensrapporten.

I driftsfasen vil DD's kørsel blive mindre, sammenlignet med nuværende kørsel i forbindelse med dekommissioneringen, bl.a. fordi der vil være færre ansatte i DD. Selve lagerhallerne og aktiviteten vil ikke være støjende.

På baggrund af foreliggende oplysninger vurderes det, at støj og trafik i driftsfasen ikke vil medføre væsentlig påvirkning og vil derfor ikke indgå i miljøkonsekvensrapporten.

2.2 Påvirkning fra luft og lys

Luft

I anlægsfasen vil der kunne forekomme luftforurening i form af støv fra byggepladsen.

I driftsfasen vil der fra den opvarmede lade være afkast med bla. Tritium inden for myndighedernes fastsatte udledningsgrænseværdier.

Luftforurening fra såvel anlægs- som driftsfase vil indgå i miljøkonsekvensrapporten.

Lys

Der vil i forbindelse med anlægsbyggeriet være arbejdsbelysning, særligt hvis anlægsarbejder udføres i de mørke tidspunkter. I driftsfasen forventes, der ikke at være lyspåvirkning.

Lyspåvirkningen i anlægsfasen vil blive belyst og vurderet i miljøkonsekvensrapporten.

2.3 Påvirkning af jord, grundvand og overfladevand

Hele Risøområdet er kortlagt på vidensniveau 1 (V1), idet området kan være forurennet. Kortlægningen medfører krav om analyser af jord forud for bygge- og anlægsarbejde. Der er en kortlagt jordforurening på vidensniveau 2 (V2) inden for projektområdet, men ikke på det areal, hvor NOL ønskes opført.

I anlægsfasen vil NOL blive opført fra eksisterende terræn eller over eksisterende terræn. Derfor forventes omfanget af eventuelle gravearbejder at blive begrænsede.

I anlægsfasen kan det ikke udelukkes, at der kan ske spild af f.eks. olie.

Håndtering af forurenet jord og hvordan jordforurening søges forhindret i anlægs- og driftsfasen vil indgå i rapporten.

Der forventes at være behov for midlertidigt at sænke grundvandet i anlægsfasen. Dette vil indgå i rapporten.

I anlægs- og driftsfasen kan regnvand fra tage, vej- og parkeringsarealer og eventuelt oppumpet grundvand påvirke Roskilde Fjord.

Påvirkningen på grundvand og overfladevand vil blive belyst i miljøkonsekvensrapporten.

Det skal ligeledes undersøges og belyses hvilken potentiel påvirkning et stigende havniveau vil have for projektet.

2.4 Påvirkning af landskab/kulturarv

Mange eksisterende bygninger på Risø er i en eller to etager. På landdelen, som ligger højere end ø-delen, er enkelte bygninger op til 12 meter over terræn svarende til en tagkote på +25-26 m. På ø-delen når reaktorbygningerne op i samme kote.

Det nye hovedlager vil beslaglægge et areal på ca. 11.000 m² og blive ca. 16,5 m højt, mens det uopvarmede lager vil beslaglægge et areal på ca. 1.300 m² og blive ca. 14 m højt. Disse bygninger vil være synlige fra de nærmeste omgivelser og kan påvirke landskabsoplevelsen. Den potentielle påvirkning vil blive belyst ved at udarbejde visualiseringer, der viser lagerfaciliteterne set fra udvalgte fotopunkter i omgivelserne, hvor der færdes flest mennesker, fra fjorden (udflugtsbåden M/S Sagafjord) og fra Bognæs (Nationalpark Skjoldungernes Land).

Figur 3. Standpunkter hvorfra der forventes udarbejdet visualiseringer, der viser de visuelle påvirkninger af den nye, opgraderede lagerfacilitet.

Både den arkitektoniske og arkæologiske kulturarv kan blive påvirket ved opførelsen af NOL. Emnet vil blive belyst og vurderet i miljøkonsekvensrapporten.

2.5 Påvirkning af Natura 2000-områder, bilag IV-arter og §3-natur

Roskilde Fjord og dele af Risø-halvøen er registreret som Natura 2000-område nr. 136 Roskilde Fjord og Jægerspris Nordskov (fuglebeskyttelses- og habitatområde). Inden for projektområdet findes flere habitatnaturtyper på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området langs kysten. Det meste af Roskilde Fjord er desuden udpeget som habitatnaturtypen bugt.

Der vil blive udarbejdet en Natura 2000-væsentlighedsvurdering, som redegør for de beskyttelsesinteresser, der er i projektområdet og udenfor hvor der ikke kan udelukkes at være en påvirkning fra projektet. Påvirkningen vil blive vurderet i forhold til udpegningsgrundlaget, som bl.a. omfatter en række arter af træk- og ynglefugle og en række naturtyper. Såfremt en væsentlig påvirkning ikke kan udelukkes, skal der udarbejdes en konsekvensvurdering.

Projektområdet er undersøgt for forekomst af egnede levesteder for beskyttede arter, der kan forekomme i projektområdet.

Projektets potentielle påvirkning af Bilag IV-arter vil også blive vurderet i miljøkonsekvensrapporten.

Inden for projektområdet og langs med kysten er der registreret strandeng, der er omfattet af naturbeskyttelseslovens §3. Der vil blive foretaget en vurdering i henhold til beskyttelsen af §3-områder.

2.6 Klima og store ulykker/risiko

Stigende vandstand og stormflod er et vilkår i planlægningen.

Det skal sikres at NOL sikres mod forhøjet vandstand, herunder ved storm, således at der ikke sker brud på bygningen eller udsivning af radioaktivt materiale fra afløb ol.

I forbindelse med de nukleare tilsynsmyndigheders godkendelse af projektet vil der blive opstillet en række uheldsscenerier, som skal beskrives og vurderes. Disse scenarier beskrives, og den potentielle risiko for menneskers sundhed og for biodiversiteten i Roskilde Fjord vurderes. Endvidere beskrives de påtænkte afværgeforanstaltninger for at minimere uheld og effekter af uheld.

Emnet vil indgå i miljøkonsekvensrapporten.

2.7 Affald

I anlægsfasen vil der blive genereret affald i forbindelse med nedrivning af bygninger og andet bygningsaffald.

I driftsfasen vil radioaktivt affald blive afrenset, håndteret, pakket og oplagret i NOL.

Håndtering af affald vil indgå i miljøkonsekvensrapporten.

2.8 Kumulative påvirkninger

Projektets kumulative påvirkninger med andre planer og projekter i såvel anlægs- som driftsfasen skal belyses i rapporten.

Herunder skal den resterende dekommissionering inddrages samt udledninger fra det eksisterende renseanlæg.

3. Alternativer

0-alternativet, der beskriver den sandsynlige udvikling og påvirkning på miljøet i den situation, hvor projektet ikke gennemføres, medtages i rapporten.

Alternative placeringer af NOL medtages også i rapporten.

4 Sådan får du indflydelse

4.1 Hvordan giver du din mening til kende?

Miljøstyrelsen vil gerne have input fra borgere, foreninger, organisationer, virksomheder og berørte myndigheder, om hvilke miljøforhold der er vigtige at undersøge, i forbindelse med den miljøkonsekvensrapport som bygherre skal udarbejde. Herunder, om der er miljøforhold, der ikke er nævnt i de foregående afsnit, som er relevante at inddrage.

Vi skal have modtaget dine idéer og forslag skriftligt per brev eller e-mail senest den 20. februar 2024.

Dit bidrag skal sendes til:

Miljøstyrelsen
Tolderundsvej 5
5000 Odense C

eller som e-mail til:
mst@mst.dk

Anfør venligst emnet:
Miljøvurdering af ny opgraderet lagerfacilitet på Risø, j.nr. 2023-71063.

Flere oplysninger kan fås hos Miljøstyrelsen, tlf.: 72 54 40 00 eller e-mail: mst@mst.dk

4.2 Den videre proces

Når høringen er afsluttet, sammenfatter Miljøstyrelsen de indkomne forslag i en udtalelse, der fastlægger, hvad der skal indgå i bygherres videre arbejde med udarbejdelsen af miljøkonsekvensrapporten.

Miljøkonsekvensrapporten danner grundlaget for Miljøstyrelsens vurdering af om projektet kan tillades. Her vil eventuelle påvirkninger af mennesker, natur og miljø i området blive vurderet, herunder om der er behov for foranstaltninger til at forebygge eller begrænse forventede væsentlige skadelige indvirkninger.

Bygherres ansøgning, miljøkonsekvensrapport og Miljøstyrelsens udkast til afgørelse sendes i høring i 8 uger. Herefter vil Miljøstyrelsen vurdere, om der kan meddeles tilladelse til projektet.

Miljøstyrelsen
Tolderlundsvej 5
5000 Odense C

www.mst.dk